

Mededelingen

Portefeuillehouder: R.G. Boom

Betreft : Terugkoppeling BO MIRT 2022
Aan : Leden van de Commissie Fysiek domein
T.b.v. : Commissie van 30 november 2022
Van : R.G. Boom en F.F.H. van der Kleij
Behandelaar : Peter Vuijk
E-mail/telefoonnummer : p.vuijk@huizen.nl / 035-5281517
Datum : 16 november 2022
Status : ter kennisgeving

Op 11 november 2022 vond het bestuurlijk overleg (BO) Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) plaats. In dit overleg worden afspraken gemaakt tussen Rijksoverheid en regionale overheden over bereikbaarheid, veiligheid en ruimtelijke inrichting in Nederland. Via deze brief informeer ik u over de uitkomsten van dit BO MIRT.

Wat is het BO MIRT?

Jaarlijks zijn er twee soorten bestuurlijke overleggen tussen Rijk en mede-overheden over de ruimtelijke inrichting van Nederland. Dit zijn het BO Leefomgeving en BO MIRT:

- Het BO Leefomgeving (juni) richt op de uitvoering van de Nationale Omgevingsvisie, het programma NOVEX en de bestuurlijke afspraken over de leefomgeving waar gezamenlijke inzet van Rijk en Regio nodig is.
- Het BO MIRT (november) richt zich op afspraken en investeringen rond bereikbaarheid, veiligheid en de ruimtelijke inrichting van Nederland. Dit jaar werd in het BO MIRT ook gesproken over de NOVEX gebieden en woningbouwimpuls gelden.

De overleggen vinden plaats per landsdeel. Gooi en Vechtstreek is onderdeel van het landsdeel 'Noordwest Nederland' (Noord-Holland, Flevoland en Utrecht). De Metropoolregio's Amsterdam (MRA) en Utrecht (MRU) hebben het voortouw in de voorbereiding van deze overleggen namens de regionale overheden. Gooi en Vechtstreek wordt in het overleg met de ministers vertegenwoordigd door een delegatie van MRA bestuurders. De inbreng en standpunten van de MRA worden met alle regionale partijen samen voorbereid in de BO's Ruimte en Mobiliteit van de MRA.

Op 14 november is de [Kamerbrief](#) over de [afspraken](#) uit het BO MIRT van 11 november verzonden aan de Tweede Kamer. Hieronder worden de besluiten toegelicht die relevant zijn voor Gooi en Vechtstreek.

Afspraken over investeringen in bereikbaarheid en woningbouw in de MRA

Om de woningnood aan te pakken wil het Kabinet 900.000 woningen bouwen tot het jaar 2030, waarvan er ongeveer 175.000 in de MRA kunnen komen. Een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen wonen, leven en werken, is dat woningen goed bereikbaar zijn. In de MRA is niet alleen de vraag naar woningen groot, maar is ook een grote concentratie van mobiliteitsknelpunten aanwezig.

Voor de infrastructurele ontsluiting van nieuwe woningen in Nederland is in het Coalitieakkoord van het Rijk voor de komende 10 jaar €7,5 miljard opgenomen. Op basis van de afspraken in het BO MIRT van november jl. investeert het Rijk nu in totaal €1,3 miljard in het bereikbaar maken van nieuwe woningen in de MRA. Circa €800 miljoen wordt ingezet voor het goed bereikbaar maken van de nieuwe woningen in de periode tot en met 2030 en circa €500 miljoen voor Rijksinfrastructuur (spoor, snelwegen en vaarwegen) in de MRA. Deze investeringen liggen in lijn met het [Multimodaal Toekomstbeeld](#) dat in het BO MIRT is vastgesteld, en dat voor Rijk en MRA geldt als uitgangspunt voor het vinden van brede mobiliteitsoplossingen in samenhang met de verstedelijkingsstrategie MRA.

De MRA heeft voorafgaand aan het BO MIRT een aanbod gedaan aan het Rijk om in aanmerking te komen voor financiële bijdragen aan de ontwikkeling van een aantal gebieden. Vooraf was duidelijk dat de gereserveerde mobiliteitsmiddelen vanuit het Rijk onvoldoende zouden zijn voor de totale (woningbouw)opgave. De investering van €1,3 miljard door het Rijk zorgt binnen de MRA voor tevredenheid, maar op enkele onderdelen ook voor teleurstellingen. Dat is inherent aan de beschikbare middelen in relatie tot de enorme opgave.

Afspraken A27 Eemnes-Zeewolde (voorheen Almere Haven)

In het BO MIRT van 2020 zijn afspraken gemaakt over het verkennen van een verbreding van de A27 op basis van een kostenindicatie van €29 mln. In 2022 vond nader onderzoek plaats. Doel was het schetsen van een goed beeld van de opgaven voor de MIRT-verkenning: de problematiek op de A27 tussen knooppunt Eemnes en Zeewolde, de aansluiting Zeewolde en knooppunt Almere, de risicovolle aspecten en de kosten. Het onderzoek uit 2022 wijst uit dat de benodigde investeringen fors hoger uitvallen dan de indicatie van €29 mln. Een aanvullend budget van €164 mln. is nodig om de MIRT-Verkenning formeel te kunnen starten.

Het Rijk heeft mogelijkheden onderzocht om te komen tot dit aanvullende budget. In de 'financiële plaat' met middelen uit het Coalitieakkoord voor de ontsluiting en bereikbaarheid van nieuwe woningbouw is geen aanvullend budget gereserveerd voor het MIRT project A27 knooppunt Eemnes – Zeewolde, omdat het dekken van tekorten op lopende MIRT verkenningen/ planuitwerkingen voor het Rijk prioriteit krijgt boven de start van nieuwe MIRT verkenningen. Daarnaast is er sprake van onvoldoende investeringsruimte binnen het vigerende Mobiliteitsfonds van het Rijk voor een aanvullend budget (€164 miljoen) ten behoeve van het MIRT project A27 knooppunt Eemnes – Zeewolde.

De volgende afspraken zijn gemaakt over de A27 door Rijk en Regio in het BO MIRT 2022:

- Rijk en Regio erkennen dat er tot 2040 een belangrijke woningbouwopgave in Flevoland is die ook leidt tot een grote mobiliteitsontwikkeling. Doel is deze woningbouwopgave tot 2030 zoveel mogelijk nabij stations te realiseren en (daarna) tot 2040 ook bij andere locaties in Almere, Lelystad en overig Flevoland. Dit leidt tot een forse mobiliteitsontwikkeling.
- Rijk en Regio zijn het met elkaar eens dat het traject A27 Eemnes – Zeewolde in de komende periode en vanaf 2030 een majeur mobiliteitsknelpunt vormt mede door de intensivering van de woningbouw.
- Rijk en regio constateren dat er op dit moment onvoldoende financiële middelen aanwezig zijn voor het MIRT project A27 knooppunt Eemnes-Zeewolde om de MIRT startbeslissing project A27 knooppunt Eemnes-Zeewolde nu te kunnen nemen.
- Rijk en regio spreken af om in de komende periode de ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en (auto)mobiliteit in en vanuit Almere en Flevoland te blijven volgen en binnen het MIRT proces en -uitgangspunten mogelijkheden te bespreken om te komen tot het zo spoedig mogelijk starten van een MIRT Verkenning A27 Eemnes - Zeewolde en andere oplossingen voor de bereikbaarheidsopgave in Flevoland. Rijk en de Regio houden het afgesproken budget van €29 mln. (incl. BTW, prijspeil 2022 en inclusief regionale bijdrage van 25 %) beschikbaar. Op de rijksbegroting blijft een bedrag van €22,9 mln. (incl. BTW, prijspeil 2022) gereserveerd.
- Rijk en Regio spreken af om de stand van zaken met betrekking tot het traject A27 Eemnes – Zeewolde tijdens het MIRT overleg van november 2023 opnieuw te agenderen.

De Regio Gooi en Vecht heeft de uitgevoerde onderzoeken uit 2022 mede begeleid. Nadat duidelijk werd dat de benodigde extra investeringen dit jaar niet werden gevonden heeft de Regio GV zich succesvol ingezet voor het behouden van de in 2020 gereserveerde middelen, het monitoren van de gevolgen van de extra woningbouw en het opnieuw agenderen van de A27 in het BO MIRT van 2023.

Woningbouw en bereikbaarheid in Oostflank MRA: MIRT-Onderzoek Amsterdam Bay Area

In het [MIRT-onderzoek Amsterdam Bay Area](#) is onderzocht hoe het gebied tussen Amsterdam Oost/IJburg en Almere zich kan door ontwikkelen tot een prettig en goed bereikbaar gebied voor wonen en werken. Het MIRT-Onderzoek is in april 2022 afgerond. In het kader van Amsterdam Bay Area zijn in 2022 drie onderzoeken uitgevoerd: verdiepend onderzoek wegbereikbaarheid, quick scan Hoogwaardig OV Pampus en een Toekomstvast Investeringspakket (TVIP). Deze onderzoeken zijn vastgesteld in het BO MIRT. Het TVIP vormt een eerste invulling voor de ontwikkeling van Almere in de gezamenlijke uitvoeringsagenda NOVEX MRA.

Uit het wegenonderzoek blijkt dat als gevolg van de woningbouwambities in de MRA er knelpunten ontstaan op de A1 en A6. Het TVIP bevat de randvoorwaardelijke maatregelen voor de ontwikkeling van het gebied tot met 2030 (met onder andere 25.000 nieuwe woningen in Almere). De maatregelen gaan uit van een integrale ontwikkeling van het gebied en richten op wonen, werken, bereikbaarheid, natuur en ecologie en duurzaamheid.

In de aanvraag voor rijksbijdragen in het kader van TVIP is ook een aantal maatregelen opgenomen voor de regio Gooi en Vechtstreek. Een deel van de maatregelen in onze regio is niet toegekend. Het gaat hier om de op- en afritten van de A1 en de doorontwikkeling van de P+R Muiden. De MRA wijst er op dat als gevolg van de woningbouwopgave in de MRA er vanaf 2030 knelpunten ontstaan op het spoor en de weg op de relatie Amsterdam – Almere. De MRA spreekt zorgen uit over de gevolgen voor de regionale bereikbaarheid en maakt graag afspraken met het Rijk over de Rijks- en regionale inzet op dit vraagstuk. Wel toegekend is € 7,5 mln cofinanciering voor de busbaan Maxisweg in Muiden en middelen voor aanleg van onderdelen van het hoogwaardig fietsnetwerk in Almere en tussen Almere en Amsterdam, door onze regio. De uitwerking van welke onderdelen het precies betreft moet komend jaar plaatsvinden.

In 2023 gaan Rijk en Regio verder met onderzoeken. Afgesproken is te starten met een ruimtelijk-strategische verkenning naar de hoogstedelijke ontwikkeling van Almere Pampus en ontsluiting met regionaal HOV. Hierin zal ook worden bekeken op welke termijn er knelpunten op de wegen zullen ontstaan en wanneer besluitvorming hierover -waaronder de aanpak van de A27- wenselijk is.

Bevestiging investering in ondergrondse fietsenstalling Hilversum

Eerder zijn afspraken gemaakt tussen gemeente Hilversum en de Rijksoverheid over fiets parkeren bij stations. Deze afspraken zijn door de minister bevestigd in de brief aan de tweede kamer. In Hilversum kunnen met deze gelden 5.000 ondergrondse fietsparkeerplekken worden toegevoegd. Dit draagt bij aan de totale herontwikkeling van het stationsgebied. Het rijk draagt hier voor €14 mln. bij uit het restant van de middelen uit het Klimaatakkoord.

Woningbouwimpuls

Onderdeel van de € 7,5 miljard zijn de middelen die worden ingezet voor het ontsluiten van nieuwe woningen en wordt verdeeld in verschillende tranches van de Woningbouwimpuls (WBI). Het gaat hier om cofinanciering van het Rijk.

In het BO MIRT is bekend gemaakt welke gemeenten binnen de vierde tranche WBI gelden ontvangen (de tweede tranche binnen deze kabinetsperiode). Zoals in een eerdere brief aan u is gecommuniceerd heeft geen van de gemeenten uit Gooi en Vechtstreek een aanvraag ingediend. Besluit door de Rijksoverheid aan welke gemeenten subsidie is toegekend is [hier](#) terug te lezen. Voor onze regio zijn specifiek de woningbouwontwikkelingen in Amersfoort, Almere en Amsterdam van belang. De groei van woningen rondom de regio leidt tot aanzienlijke extra druk op het openbaar vervoer (Gooilijn/Amsterdam-Almere) en weg (A1-corridor, A6 en A27). Dit onderbouwt voor onze regio onder andere de urgentie van het behoud van voldoende (intercity)treinen op de Gooilijn.

Begin 2023 komt een vijfde tranche van de Woningbouwimpuls. De gemeente Hilversum heeft de kansen onderzocht om Arenapark in te dienen. Hiervoor is een 'indieningsanalyse' uitgevoerd. Deze wijst uit dat de vijfde tranche WBI te vroeg komt om Arenapark succesvol in te kunnen dienen. Zonder een door de raad vastgesteld stedenbouwkundig plan is de aanvraag onvoldoende 'hard' te maken. Voor de ontwikkelingen van buurtschap Crailo en de herontwikkeling van Tergooi Blaricum is deze tranche ook te vroeg. De verdere ontwikkelingen op het Tergooi terrein Blaricum moeten eerst verder zijn uitgewerkt.

Het ministerie van BZK heeft vooralsnog geen mededelingen gedaan over een eventuele zesde tranche WBI. De gemeente Hilversum en Regio Gooi en Vecht bepleiten richting MRA en BZK de komst van een zesde tranche WBI.

Inzet op fiets

In juli 2022 is mede namens gemeenten, vervoerregio's en provincies het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040 aan de tweede kamer aangeboden. Het Rijk sprak in het BO MIRT uit binnen de beschikbare middelen de volle potentie van de fiets te willen benutten voor nationale maatschappelijke opgaven (mobiliteitstransitie, woningbouw, klimaat, gezonde en veilige leefomgeving). Daarvoor worden de uitgangspunten van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en de onderliggende regionale fietsnetwerkplannen gebruikt. Rijk en Regio spraken in het BO MIRT af om gezamenlijk een meerjarige adaptieve uitvoeringsagenda fiets op te stellen.

IC treinverbinding naar Berlijn en Goederen Noord-Oost Europa

Er liep dit jaar een verkenning naar de IC treinverbinding naar Berlijn (die momenteel ook stopt in Hilversum). Gekeken wordt naar de inpasbaarheid van deze treinverbinding op het spoor (dienstregeling en plaatsen van haltering) vanaf 2024. Ook is onderzoek gedaan naar vijf routevarianten voor de Goederencorridor Noordoost Europa. De staatssecretaris heeft uitgesproken dat er nieuw/aanvullend onderzoek plaats zal gaan vinden. Het is op dit moment nog niet duidelijk of besluitvorming kan plaatsvinden over de vijf routevarianten GNOE (waarvan de Noordtak er één is) bij de Landelijke OV-Spoortafel op 14 december.

Extra aandacht voor NOVEX-gebieden

Binnen de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) heeft het Rijk een aantal NOVEX-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden in Nederland die extra aandacht vragen met (complexere) keuzes rondom de ruimtelijke opgaven binnen de NOVI. Het gebied van de Metropoolregio Amsterdam is door het Rijk benoemd tot NOVEX-gebied: *NOVEX MRA*. De Verstedelijkingsstrategie MRA wordt door het Rijk gezien als het ontwikkelconcept voor dit NOVEX gebied (in de volgende paragraaf leest u hierover meer informatie). Een tweede nabijgelegen NOVEX-gebied is het *NOVEX Groene Hart*, grotendeels gelegen in de provincie Utrecht en Zuid-Holland. Samen met de provincie Noord-Holland, regio Amstelland-Meerlanden en waterschap Amstel Gooi en Vecht is de Regio aangehaakt bij dit proces. Een derde gebied is *NOVEX Schiphol*. Ook dit gebied kent raakvlakken met onze regio, die wij nauwgezet gaan volgen. NOVEX Schiphol wordt binnen de MRA opgepakt vanuit het Platform Ruimte waar onze regio zitting heeft. Vanuit *NOVEX Lelylijn* wordt gekeken naar een eventuele spoorverbinding via Lelystad naar het noordoosten van ons

land. De Regio Gooi en Vechtstreek volgt deze ontwikkeling vanwege de mogelijke doorwerking op het spoorstelsel in onze regio. Tot slot volgen wij *NOVEX Noordzeekanaalgebied* via besprekingen in de MRA platform Ruimte en Economie. De ontwikkelingen kunnen indirecte effecten hebben op onze regio, waaronder op het watersysteem via het Amsterdam Rijnkanaal (o.a. eventuele verzilting van het water en zoektocht piekberging locatie) of de spreiding van economische activiteiten binnen de MRA.

Voortzetten Verstedelijkingsstrategie binnen het NOVEX gebied MRA

Begin 2022 is het [verstedelijkingsconcept](#) (onderdeel van de Verstedelijkingsstrategie MRA) door de raden en staten van alle overheden in de MRA onderschreven. De afspraak is nu gemaakt dat het verstedelijkingsconcept wordt opgenomen in het NOVEX-gebied MRA. De uitwerking van de faserings- en investeringsagenda zal binnen het NOVEX traject worden opgepakt. Over het vervolg hiervan worden de raden en staten medio 2023 verder geïnformeerd.

Voor de realisatie van opgaven uit de verstedelijkingsstrategie zijn op het gebied van bereikbaarheid al enkele stappen gezet door toekenning van financiële middelen van het Rijk tijdens dit BO MIRT. Echter geldt dat nog niet voor alle gebieden binnen de MRA. Regionale bestuurders hebben hierover een duidelijke oproep gedaan aan het Rijk tijdens het BO MIRT, waarbij ook aandacht is gevraagd voor de benodigde inzet van het Rijk op de andere randvoorwaarden voor realisatie van de Verstedelijkingsstrategie. Deze randvoorwaarden gaan over verdere inzet op economie, water, klimaat, energie, bodem en landschap. Het is van belang dat de afspraken hierover concreet worden in deze NOVEX uitvoeringsagenda. Hierover zal het gesprek met het Rijk bij het BO Leefomgeving 2023 verder gaan.

BO Leefomgeving 2023

Het volgende overleg met het Rijk – het BO Leefomgeving – is in juni 2023. U wordt te zijner tijd over de uitkomsten van dit overleg geïnformeerd. Voorafgaand hieraan wordt u geïnformeerd over de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie onder NOVEX MRA.